

23.4.2024

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika	tiistai 23.4.2024 klo 8.30–10.10
Paikka	Teams
Läsnä	Antti Arminen, MTK-Kaakkois-Suomi Tuukka Forsell, Kouvolan kaupunki Hannu Heinonen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry Petteri Ikonen, Xamk Janne Hokkanen, LUT-yliopisto Marika Kirjavainen, Kymenlaakson kauppakamari Jussi Lehtinen, Kymenlaakson liitto Mika Peltonen, Etelä-Karjalan kauppakamari Satu Sikanen, Etelä-Karjalan liitto Pasi Toropainen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry Ilpo Rautio, Suomen metsäkeskus Petri Tani, Eduko Sami Tikkanen, Ekami Kaakkois-Suomen ELY-keskus: Satu Mäkelä, puheenjohtaja Kari Halme Hanna Kailasto Visa Niittyniemi Sanna Lindqvist, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Satu Mäkelä avasi kokouksen ja toivotti neuvottelukunnan uuden kauden jäsenet ja varajäsenet tervetulleeksi kokoukseen.

2 Neuvottelukunnan jäsenten ja varajäsenten esittäytyminen

Kokouksen osallistujat esittäytyivät lyhyesti.

3 Valtion aluehallintouudistus ja alueellinen toimeenpano

Puheenjohtaja kertoi katsauksen valtion aluehallintouudistuksen (VAU) tilanteesta. Uuteen valtakunnalliseen lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon kootaan pääosa aluehallintovirastojen tehtävistä, kaikki Valviran tehtävät sekä ELY-keskusten erikseen linjatut ympäristövastuun alueen tehtävät. ELY-keskusten nykyiset tehtävät siirtyvät uusiin elinvoimakeskuksiin lukuun ottamatta julkisen henkilöliikenteen aluehallinnon tehtäviä, jotka siirretään liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tulevien elinvoimakeskusten yleishallinnollisesta ohjauksesta. Elinvoimakeskusta johtaa päätoiminen ylijohtaja, jonka nimittää valtioneuvosto yleishallinnollisesta ohjauksesta vastaavan ministeriön esityksestä. VAU-hankkeen ohjausryhmä linjaa myöhemmin

23.4.2024

elinvoimakeskusten toimialueista ja keskitetyistä tehtävistä sekä osastorakenteesta ja virastojen nimistä.

Valtakunnallisen lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston toimeenpanohanke on käynnistynyt ja elinvoimakeskusten toimeenpanohanke käynnistyy myöhemmin vuoden 2024 aikana. Toimeenpanohankkeessa suunnitellaan mm. miten elinvoimakeskusten alueellinen toimeenpano organisoidaan. Sidosryhmät kytketään mukaan toimeenpanoon ja neuvottelukunta toimii yhtenä foorumina asioiden läpikäymiseen.

Aluehallintouudistuksen aikataulu on tiukka. Lakiesitykset on tarkoitus saada lausunnoille kesään 2024 mennessä ja esitykset käsiteltäisiin eduskunnassa keväällä 2025.

Merkittiin katsaus tiedoksi.

4 Tilinpäätös 2023 ja ajatuksia vuodesta 2024

Satu Mäkelä esitteli lukuja, joilla ELY-keskus tuki Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson elinvoimaa vuonna 2023. Maatalouteen ja maaseudulle myönnettiin monipuolisesti rahoitusta yhteensä 70,9 miljoonaa euroa. ELY-keskus hankki TE-palveluja yritys- ja henkilöasiakkaille yhteensä 17,6 miljoonalla eurolla. Yritysten kehittämisavustusta myönnettiin 5,5 miljoonaa euroa ja maaseudun yritysrahoitusta 0,4 miljoonaa euroa. Euroopan sosiaalirahaston varoista myönnettiin Kaakkois-Suomessa käynnistyneisiin hankkeisiin runsaat 8 miljoonaa euroa.

Kaakkois-Suomen alueen perusväylänpitoon käytettiin viime vuonna yhteensä 32,7 miljoonaa euroa, mikä on noin kahdeksan miljoonaa edellisvuotta vähemmän. ELY-keskus maksoi vuonna 2023 metsänomistajille ennätyselliset 6,1 miljoonaa euroa korvauksia metsien ja soiden vapaaehtoisesta suojelusta. Rahoitus ympäristötehtäviin Etelä-Karjalassa ja Kymenlaaksossa oli yhteensä 7,6 miljoonaa euroa.

Sidosryhmä- ja palvelutyytyväisyyskyselyistä saatiin erittäin hyvät arviot. Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen palvelun kokonaistyytyväisyys asteikolla 1–5 oli viime vuonna 4,54 ja sidosryhmien kokonaistyytyväisyys 4,0.

Vihreä siirtymä

Visa Niittyniemi kertoi yhteenvetoa ELY-keskusten alueidenkäytön ja rakentamisen tehtävistä vuonna 2023. ELYjen toiminta on ollut monipuolista ja kuntayhteistyössä on noussut esiin useat teemat kuten kiertotalous, ilmastomuutoksen hillintä ja vihreä siirtymä sekä yleiskaavojen uudistamistarpeen merkittävyys. ELY-keskukset ovat mm. osallistuneet aktiivisesti maakuntakaavoitukseen liittyviin ryhmiin, kaupunkiseutusuunnitteluun ja järjestäneet kuntakoulutusta. Energiakysymykset ovat työllistäneet edelleen paljon. Aurinkovoimalaitokset ja energiainfraan liittyvät teemat ovat nousseet ennakoitua suuremmaksi aiheeksi.

23.4.2024

Niittyniemi esitteli kunnille annettujen kaavalausuntojen määrää maakunnittain viime vuoden aikana. Tarkasteltiin myös ELY-keskusten ympäristövaikutusten arviointi (YVA) tilastoa vuodelta 2023. Tuulivoima näkyy valtakunnallisesti vireillä olevissa YVA-lausunnoissa. Kaakkois-Suomessa on vireillä useita YVA-hankkeita ja isoja hankkeita on käynnissä Kotka-Haminan seudulla. Lisäksi useita aurinkovoimahankkeita on keskusteluissa ja erilaiset maankäyttö- ja rakennusluparatkaisut ovat käytössä kunnissa.

Vertailtaessa investointiaikeiden painopisteitä Suomessa ja Ruotsissa, Suomessa investointiaikeet kohdistuvat alhaisen jalostusarvon sähkön, vedyn ja polttoaineiden tuottajan rooliin. Ruotsissa merkittävä osuus toteutusvaiheessa olevista tai suunnitelluista investoinneista kohdistuu korkean lisäarvon teollisuustuotantoon.

Neuvottelukunta nosti esiin ennakkoinnin merkityksen ja hankkeisiin reagoimisen koulutuksen kautta. Lisäksi kunnat tarvitsevat lisätietoa aurinkovoimahankkeista verotuksen näkökulmasta. Valtakunnallinen selvitystyö asiasta on valmistumassa jollakin aikavälillä, mutta ELY-keskus selvittää asiaa.

Tienpidon tulevaisuus

Kari Halme kertoi, että Kaakkois-Suomessa saatiin viime vuonna uutta päällystettyä tietä 83 km kun edellisenä vuonna määrä oli 158 km. Tiestöön käytettiin viime vuonna 42,8 miljoonaa euroa. Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alueen perusväylänpitoon käytettiin vuonna 2023 yhteensä noin 32,7 miljoonaa euroa, mikä on noin kahdeksan miljoonaa edellisvuotta vähemmän. Kustannusten nousu maailmantilanteen ja inflaation myötä kohdistui hoitoon, korjaukseen ja investointiin. Kustannuksia kasvatti bitumi-indeksi ja maarakennuskustannusindeksi sekä sähköenergian hinnan nousu.

Määrärahat ovat vähentyneet ja perusväylänpidon kehityksessä annetaan vuosittain hoitoon riittämättömästi rahaa. Todennäköisesti jatkossakin siirretään rahaa hoitoon esimerkiksi päällysteistä. Perusväylänpidon pieniin investointeihin ei ole lainkaan rahaa. Halme esitteli rahoituksen jakautumista vuonna 2024. Kaakkois-Suomen alueella tehdään tänä vuonna päällysteitä yhteensä noin 286 km.

Metsäkeskus toi esiin TieSit-hankkeen, josta löytyy lisätietoa <https://www.metsakeskus.fi/fi/tiesit> -sivustolta. Teiden MetKa-tukiin voi tutustua <https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/metsatietuki> -sivustolla.

Keskusteltiin hankkeiden aloituksesta ja raideliikenteen palvelutasosta sekä siltojen kunnossapidosta.

Työllisyyden kehitys

Satu Mäkelä kertoi helmikuun työllisyyskatsauksesta. Työttömyys on nousussa edellisvuodesta ja myös lomautettuja on edellisvuotta enemmän.

23.4.2024

Uusia avoimia työpaikkoja oli helmikuussa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Nuorten työttömyys on noussut jo viime kesästä asti suhteessa enemmän kuin kaikkien työttömien määrä. Kaakkois-Suomessa muutokset ovat melko linjassa koko maan tilanteen kanssa.

Kymenlaakso on äkillisen rakennemuutoksen aluetta ja valtioneuvosto myönsi viime vuoden lopussa noin 9 miljoonan tukipaketin Kymenlaaksoon. Uuden kasvun avaimia etsitään erityisesti akkuteollisuudesta ja elintarvikesektorilta. Imatran seutu on paikallisen äkillisen rakennemuutoksen aluetta (PÄRM) ja rahoitusta on saatu 100 000 euroa. PÄRM-toimenpiteet etenevät Imatran seudun kehitysyhtiön hankkeena.

Huhtikuussa tulleen Stora Enson muutosneuvottelu-uutisen jälkeen Etelä-Karjalaan on ryhdytty valmistelemaan äkillisen rakennemuutoksen suunnitelmaa. ÄRM-rahoitusta haetaan alustavien keskustelujen pohjalta yritysrahoitukseen liittyviin toimenpiteisiin, pääomarahaston perustamiseen, matkailun edistämiseen, lisäyritysrahoitukseen työllisyysalueille 1.1.2025 lukien sekä Itäisestä Suomesta erityistalousalue -pilottiin ja koulutuspoliittisiin ratkaisuihin.

Hallitus päätti kehysriihessään aikaistaa julkisen talouden säästötoimia hallitusohjelmassa sovitusta. Säästöt tulevat kohdistumaan ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen toimintamenoihin. Työ- ja elinkeinoministeriö selvittää asiaa, tarkkaa tietoa säästöjen kohdentumisesta ei vielä ole. Säästöt pyritään saavuttamaan hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen ja mahdollisimman vähäisillä asiakasvaikutuksilla.

TE2024-uudistukseen liittyen ELY-keskuksesta siirtyy henkilöstöä uusille työllisyysalueille ja siirtyvät henkilöt on ilmoitettu kuntiin. Valmistelu on sujunut kaikilla työllisyysalueilla hyvässä yhteistyössä. Kaakkois-Suomen alueellinen yhteistyö- ja seurantakeskustelu (TE2024) on tulossa 24.5.2024.

Keskusteltiin valtion palveluista maakunnissa ja alueellisen läsnäolon merkityksestä asiakasrajapinnassa. Todettiin nostot 19.4.2024 Lappeenrannassa järjestetystä EU-vaalipaneelista, jossa puitiin Itäisen Suomen haasteita.

Neuvottelukunta merkitsi katsauksen tiedoksi.

5 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6 Seuraava kokous

Neuvottelukunta esitti aiheita, joita voitaisiin käsitellä seuraavissa kokouksissa. Mahdollisia toiveita käsiteltävistä aiheista voi lisäksi toimittaa puheenjohtajalle.

Seuraava neuvottelukunnan kokous pidetään alkusyksystä.

23.4.2024

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.10.

Puheenjohtaja

Satu Mäkelä

Sihteeri

Sanna Lindqvist